

Statistiska centralbyråns föreskrifter om kvalitet för den officiella statistiken;

beslutade den 14 juni 2016.

Statistiska centralbyrån (SCB) föreskriver följande med stöd av 16 § 2 förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Tillämpningsområde

1 § Denna föreskrift innehåller bestämmelser om kvalitet för officiell statistik enligt 3 a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

2 § Av 3 a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken följer att, för att säkra kvaliteten på statistiken vad gäller dess utveckling, framställning och spridning, ska kvalitetskriterierna relevans, noggrannhet, aktualitet, punktlighet, tillgänglighet och tydlighet, jämförbarhet samt samstämmighet tillämpas.

Kvalitetsbegreppet och dess huvud-, under-, och delkomponenter

3 § Vid utveckling och framställning av officiell statistik samt vid dess spridning, inklusive kvalitetsdeklarationer enligt Statistiska centralbyråns föreskrifter och allmänna råd (SCB-FS 2002:16) för offentliggörande m.m. av officiell statistik, ska statistikens kvalitet beskrivas med utgångspunkt i ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter. Dessa är kopplade till kvalitetskriterierna i 3 a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

Relationen mellan kvalitetskriterierna och kvalitetsbegreppets huvudkomponenter ska vara följande.

Kvalitetskriterium	Huvudkomponent
Relevans	<i>Relevans</i>
Noggrannhet	<i>Tillförlitlighet</i>
Aktualitet	<i>Aktualitet och punktlighet</i>
Punktligheit	
Tillgänglighet och tydlighet	<i>Tillgänglighet och tydlighet</i>
Jämförbarhet	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>
Samstämmighet	

Huvudkomponenterna ska i sin tur delas in i underkomponenter och, i förekommande fall, delkomponenter enligt följande.

Statistiska centralbyråns författningssamling

ISSN: 0284-0308

Utgivare: Chefsjurist Eva Nilsson

Huvudkomponenten <i>Relevans</i>		
Underkomponent	Delkomponent	Beskrivs i
<i>Ändamål och informationsbehov</i>		7 §
	<i>Statistikens ändamål</i>	9 §
	<i>Statistikanvändares informationsbehov</i>	10 §
<i>Statistikens innehåll</i>		11 §
	<i>Objekt och population</i>	13 §
	<i>Variabler</i>	14 §
	<i>Statistiska mått</i>	15 §
	<i>Redovisningsgrupper</i>	16 §
	<i>Referenstider</i>	17 §

Huvudkomponenten <i>Tillförlitlighet</i>		
Underkomponent	Delkomponent	Beskrivs i
<i>Tillförlitlighet totalt</i>		20 §
<i>Osäkerhetskällor</i>		21 §
	<i>Urval</i>	23 §
	<i>Ramtäckning</i>	24 §
	<i>Mätning</i>	25 §
	<i>Bortfall</i>	26 §
	<i>Bearbetning</i>	27 §
	<i>Modellantaganden</i>	28 §
<i>Preliminär statistik jämförd med slutlig</i>		29 §

Huvudkomponenten <i>Aktualitet och punktlighet</i>		
Underkomponent	Delkomponent	Beskrivs i
<i>Framställningstid</i>		32 §
<i>Frekvens</i>		33 §
<i>Punktlighet</i>		34 §

Huvudkomponenten <i>Tillgänglighet och tydlighet</i>		
Underkomponent	Delkomponent	Beskrivs i
<i>Tillgång till statistiken</i>		37 §
<i>Möjlighet till ytterligare statistik</i>		38 §
<i>Presentation</i>		39 §
<i>Dokumentation</i>		40 §

Statistiska centralbyråns författningssamling

ISSN: 0284-0308

Utgivare: Chefsjurist Eva Nilsson

Huvudkomponenten <i>Jämförbarhet och samanvändbarhet</i>		
Underkomponent	Delkomponent	Beskrivs i
<i>Jämförbarhet över tid</i>		43 §
<i>Jämförbarhet mellan grupper</i>		44 §
<i>Samanvändbarhet i övrigt</i>		45 §
<i>Numerisk överensstämmelse</i>		46 §

Definitioner

4 § I denna föreskrift används följande begrepp med nedan angivna betydelser.

Begrepp

Betydelse

Statistiskt mått	En beräkningsregel som används för att sammanfatta variabelvärden. En sådan regel kan vara räkning av antal eller beräkning av summa, medelvärde eller median.
Statistisk storhet	Det värde som erhålls genom att enskilda variabelvärden för objekt i en population, eller delpopulation, sammanfattas med hjälp av ett statistiskt mått. Såväl objekten som variablerna hänför sig till viss tid. Objekt och variabler hänför sig ofta, men inte alltid, till samma tidpunkt eller tidsperiod.
Skattningsförfarande	En beräkningsalgoritm för att skatta en statistisk storhet.
Statistikvärde	Det skattade värdet av en statistisk storhet.
Intressestorhet	Den statistiska storhet som följer av ett behov. Objekt, populationer och variabler som ingår i intressestorerheter benämns intresseobjekt, intressepopulationer respektive intressevariabler.
Målstorhet	Den statistiska storhet som den statistikansvariga myndigheten bestämt ska skattas. Objekt, populationer och variabler som ingår i målstorheter benämns målobjekt, målpopulationer respektive målvariabler.
Observationsobjekt	Ett objekt som det samlas in uppgifter om.
Observationsvariabel	En variabel som det samlas in värden på.
Uppgiftskälla	En källa – exempelvis individ, register eller databas – från vilken variabelvärden samlas in.
Ramförfarande	Det förfarande som leder fram till fastställande av observationsobjekt, uppgiftskällor, ram och kontaktvägar till uppgiftskällorna. Observationsobjekt och uppgiftskälla kan sammanfalla, men behöver inte göra det.

Statistiska centralbyråns författningssamling

ISSN: 0284-0308

Utgivare: Chefsjurist Eva Nilsson

Huvudkomponenten *Relevans*

Allmänna bestämmelser

5 § Relevans handlar om hur väl statistiken belyser de frågor som är viktiga för användarna av statistiken. Överensstämmelsen mellan målstorheter och intressestorheter är en viktig del i bedömningen av statistikens relevans. Innan den statistikansvariga myndigheten definierar de målstorheter som ska skattas gör myndigheten avvägningar med hänsyn till användarnas behov, tillhörande kvalitetskrav på statistiken, kostnader för framtagandet av statistiken och uppgiftslämnarbördan.

6 § Av 3 § framgår att huvudkomponenten *Relevans* består av underkomponenterna *Ändamål och informationsbehov* och *Statistikens innehåll*.

Underkomponenten *Ändamål och informationsbehov* med tillhörande delkomponenter

7 § Underkomponenten *Ändamål och informationsbehov* rör den statistikansvariga myndighetens övergripande avvägning för statistiken. Den handlar dels om ändamålet, de informationsbehov som statistiken är avsedd att tillgodose, dels om kännedom om behov av statistisk information.

8 § Av 3 § framgår att underkomponenten *Ändamål och informationsbehov* består av delkomponenterna *Statistikens ändamål* och *Statistikanvändares informationsbehov*.

9 § Med *Statistikens ändamål* avses det primära syftet och användningsområdet för den redovisade statistiken.

10 § Med *Statistikanvändares informationsbehov* avses den statistikansvariga myndighetens kännedom om behov av statistik samt huvudsakliga användare och användningar.

Underkomponenten *Statistikens innehåll* med tillhörande delkomponenter

11 § Underkomponenten *Statistikens innehåll* avser målstorheterna.

12 § Av 3 § framgår att underkomponenten består av delkomponenterna *Objekt och population*, *Variabler*, *Statistiska mått*, *Redovisningsgrupper* och *Referenstider*.

13 § Med *Objekt och population* avses målpopulationen, med tillhörande målobjekt och avgränsning. I delkomponenten ingår också relationer mellan målpopulationen och intressepopulationer samt mellan målobjekt och observationsobjekt.

14 § Med *Variabler* avses målvariablerna och deras relation till intresse- och observationsvariablerna.

15 § Med *Statistiska mått* avses de statistiska mått som används i de statistiska målstorheterna.

16 § Med *Redovisningsgrupper* avses de indelningar, eller nedbrytningar, i delpopulationer som används i de statistiska målstorheterna.

17 § Med *Referenstider* avses de tidpunkter eller tidsperioder som de statistiska målstorheterna hänförs till.

Huvudkomponenten *Tillförlitlighet*

Allmänna bestämmelser

18 § Tillförlitlighet handlar om hur väl ett statistikvärde skattar sin målstorhet, dvs. om hur stor avvikelsen mellan statistikvärdet och målstorheten kan förväntas vara. Tillförlitligheten bestäms till stor del av skattningsförfarandet. Den totala avvikelsen kan ses som en summa av partiella avvikelser, positiva eller negativa, som kommer från olika osäkerhetskällor. De partiella avvikelserna kan samverka på olika sätt. Statistik kan redovisas med preliminära statistikvärden, en eller flera gånger, för att en tid senare redovisas med slutliga statistikvärden. Osäkerheten är i allmänhet större för preliminära värden, vilket påverkar den totala avvikelsen från målstorheten.

19 § Av 3 § framgår att huvudkomponenten *Tillförlitlighet* består av underkomponenterna *Tillförlitlighet totalt*, *Osäkerhetskällor* och *Preliminär statistik jämförd med slutlig*.

Underkomponenten *Tillförlitlighet totalt*

20 § Med *Tillförlitlighet totalt* avses statistikvärdets förväntade avvikelse från målstorheten.

Underkomponenten *Osäkerhetskällor med tillhörande delkomponenter*

21 § Med *Osäkerhetskällor* avses respektive osäkerhetskälla och dess påverkan på statistiken.

22 § Av 3 § framgår att underkomponenten består av delkomponenterna *Urval*, *Ramtäckning*, *Mätning*, *Bortfall*, *Bearbetning* och *Modellantaganden*.

23 § Med *Urval* avses den del av osäkerheten som beror på att statistiken är baserad på observationer för endast ett urval av observationsobjekt.

24 § Med *Ramtäckning* avses den del av osäkerheten som beror på skillnader mellan rampopulation, den mängd objekt som identifieras via ramförfarandet, och målpopulation.

25 § Med *Mätning* avses den del av osäkerheten som beror på skillnader mellan observerade variabelvärden och sanna variabelvärden.

26 § Med *Bortfall* avses den del av osäkerheten som beror på att samtliga variabelvärden saknas för vissa av de planerade observationsobjekten, s.k. objektbortfall, eller att enskilda variabelvärden saknas för vissa observationsobjekt, s.k. partiellt bortfall.

27 § Med *Bearbetning* avses den del av osäkerheten som beror på brister i samband med bearbetning av data.

28 § Med *Modellantaganden* avses den del av osäkerheten som beror på att antaganden i modeller som statistiken helt eller delvis är baserad på inte är helt uppfyllda.

Underkomponenten *Preliminär statistik jämförd med slutlig*

29 § Med *Preliminär statistik jämförd med slutlig* avses information om storlek och riktning på genomförda revideringar av den preliminära statistiken, tills den blir slutlig.

Statistiska centralbyråns författningssamling

ISSN: 0284-0308

Utgivare: Chefsjurist Eva Nilsson

Huvudkomponenten *Aktualitet och punktlighet*

Allmänna bestämmelser

30 § Aktualitet och punktlighet handlar om tidsavstånd och om vilken frekvens återkommande statistik behöver ha för att senast tillgängliga statistik ska bedömas vara aktuell.

31 § Av 3 § framgår att huvudkomponenten *Aktualitet och punktlighet* består av underkomponenterna *Framställningstid*, *Frekvens* och *Punktligghet*.

Underkomponenten *Framställningstid*

32 § Med statistikens *Framställningstid* avses tidsavståndet mellan referenstidens slut och tidpunkten då statistiken redovisas.

Underkomponenten *Frekvens*

33 § Med återkommande statistiks *Frekvens* avses periodiciteten i statistikens referenstid, i undersökningens uppgiftsinsamling och i statistikens redovisning. För återkommande undersökningar påverkas tidsavståndet från användningstillfället till senast tillgängliga referenstid inte bara av framställningstiden utan även av dessa periodiciteter.

Underkomponenten *Punktligghet*

34 § Med *Punktligghet* avses hur väl den faktiska tidpunkten för tillgängliggörande stämmer överens med den utlovade tidpunkten.

Huvudkomponenten *Tillgänglighet och tydlighet*

Allmänna bestämmelser

35 § Tillgänglighet och tydlighet handlar om möjligheterna att få tillgång till statistik, som är framtagen eller kan tas fram, och information om de egenskaper som statistiken har.

36 § Av 3 § framgår att huvudkomponenten *Tillgänglighet och tydlighet* består av underkomponenterna *Tillgång till statistiken*, *Möjlighet till ytterligare statistik*, *Presentation* och *Dokumentation*.

Underkomponenten *Tillgång till statistiken*

37 § Med *Tillgång till statistiken* avses de distributionskanaler som används för att förmedla statistiken till användarna.

Underkomponenten *Möjlighet till ytterligare statistik*

38 § Med *Möjlighet till ytterligare statistik* avses i vilken utsträckning användarna kan få tillgång till statistik som inte finns framtagen, men som befintliga data ger underlag för.

Underkomponenten *Presentation*

39 § Med *Presentation* avses hur den statistiska informationen presenteras och åskådliggörs i exempelvis texter, tabeller och diagram.

Underkomponenten *Dokumentation*

40 § Med *Dokumentation* avses användarnas möjligheter att få information till stöd för förståelse och tolkning av statistiken.

Statistiska centralbyråns författningssamling

ISSN: 0284-0308

Utgivare: Chefsjurist Eva Nilsson

Huvudkomponenten *Jämförbarhet och sam användbarhet*

Allmänna bestämmelser

41 § Jämförbarhet handlar om möjligheterna att göra jämförelser mellan olika referenstider eller olika grupper. Sam användbarhet handlar om möjligheterna att kombinera och tillsammans analysera olika statistikvärden. I båda fallen styrs möjligheterna av hur lika eller olika målstorheterna är definierade och av skillnader i undersökningsmetoder. Jämförbarhet är en specifik aspekt av sam användbarhet.

42 § Av 3 § framgår att huvudkomponenten *Jämförbarhet och sam användbarhet* består av underkomponenterna *Jämförbarhet över tid*, *Jämförbarhet mellan grupper*, *Sam användbarhet i övrigt* och *Numerisk överensstämmelse*.

Underkomponenten *Jämförbarhet över tid*

43 § Med *Jämförbarhet över tid* avses i vilken utsträckning som statistikvärden avseende olika referenstider kan jämföras. Statistikvärdena kan komma från en eller flera undersökningar.

Underkomponenten *Jämförbarhet mellan grupper*

44 § Med *Jämförbarhet mellan grupper* avses i vilken utsträckning statistikvärden avseende olika grupper kan jämföras. Statistikvärdena kan komma från en eller flera undersökningar.

Underkomponenten *Sam användbarhet i övrigt*

45 § Med *Sam användbarhet i övrigt* avses i vilken utsträckning statistikvärden kan sam användas för andra ändamål än jämförelser över tid och mellan grupper. Statistikvärdena kan komma från en eller flera undersökningar.

Underkomponenten *Numerisk överensstämmelse*

46 § Med *Numerisk överensstämmelse* avses om statistikvärden numeriskt förhåller sig till varandra på ett sätt som är logiskt motiverat utifrån de sakfrågor statistiken är avsedd att belysa. Statistikvärdena kan komma från en eller flera undersökningar.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2017.

På Statistiska centralbyråns vägnar

Stefan Lundgren

Eva Nilsson